

Spółdzielnie uczniowskie - to nie tylko sklepik szkolny

Krajowa Rada Spółdzielcza

Fundacja Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej

Warszawa – Kraków, maj 2015 rok

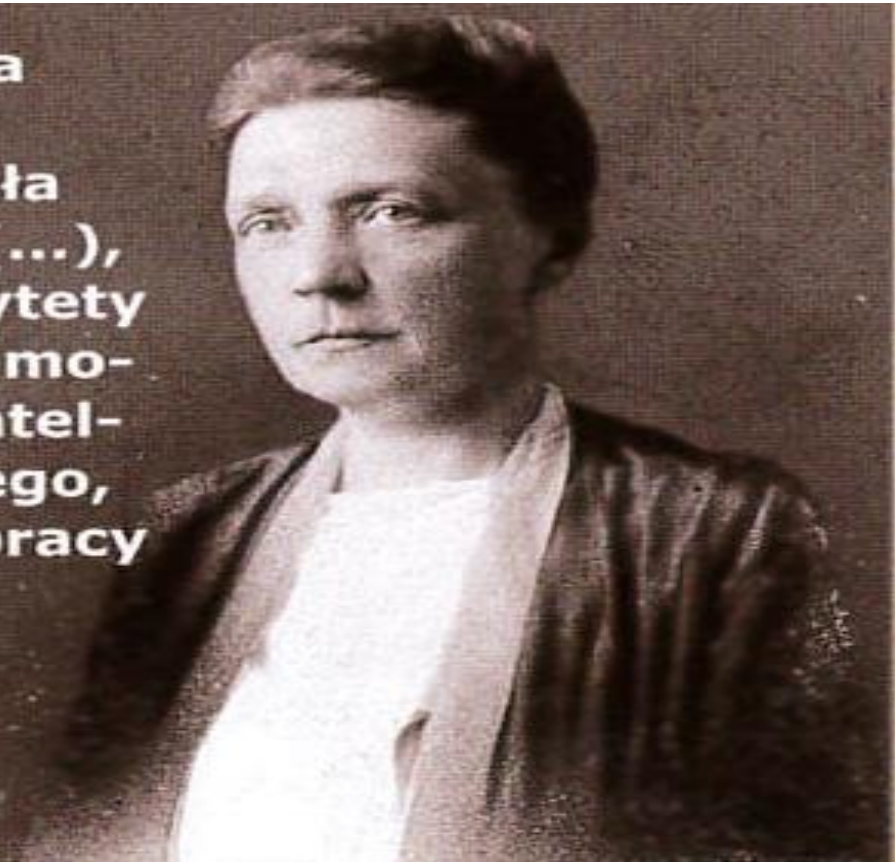
Geneza idei spółdzielczości uczniowskiej

Na ziemiach polskich pierwszą udaną próbą wdrożenia ideałów i wartości spółdzielczych w ramach procesu edukacji młodzieży była szkoła rolnicza założona w 1900 roku przez Jadwigę Dziubińską. Z tego względu, że ośrodek ten był utrzymywany przez Warszawskie Towarzystwo Pszczelniczo-Ogrodnicze, nazywano go „Pszczelinem”. Wzorując się na tym sukcesie, systematycznie powstawały kolejne szkoły rolnicze działające na zasadzie spółdzielni.

Uznano, że forma organizacyjna i ideowa spółdzielni doskonale nadaje się do kształcenia młodzieży w duchu przedsiębiorczości, wzajemnej pomocy i solidarności.

...Marzę o tym (...), aby szkoła powszechna budziła zainteresowanie i zamiłowanie do nauki, dała podstawy do poznania przyrody (...), szkoły ludowe rolnicze i uniwersytety wiejskie wskazywały drogę do samokształcenia, budziły ducha obywatelskiego, społecznego, spółdzielczego, podnosiły kulturę i umiejętność pracy (...), budziły myśli twórcze, rozpalały iskry miłości dla ludzi i dla prawdy...

Jadwiga Dziubińska

Jadwiga Dziubińska (1874-1937) - pedagog pracujący na rzecz oświaty wiejskiej, uczennica P. Chmielowskiego, W. Markowskiego, W. Nałkowskiego, L. Krzywickiego, E. Abramowskiego, poseł na Sejm w II RP z ramienia PSL „Wyzwolenie”, krzewiciel oświaty, prekursor różnych form kształcenia młodzieży wiejskiej, popularyzator spółdzielczości.

Podstawa prawna współczesnych SU

Forma spółdzielni uczniowskich nie jest uregulowana ustawowo. Struktura organów spółdzielni uczniowskich jest kształtowana na podstawie przepisów zawartych w ustawie – Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2013 roku, poz. 1443), mającej zastosowanie do funkcjonujących na rynku podmiotów spółdzielczych.

Dla każdej zindywidualizowanej SU podstawowym aktem prawnym regulującym jej działalność i funkcjonowanie na terenie placówki oświatowej jest Statut.

Charakterystyka współczesnych SU

- organizacja działająca w ramach danej placówki oświatowej;
- organizacja zrzeszająca co najmniej 10 uczniów danej placówki oświatowej;
- uczniowie – spółdzielcy zrzeszeni w ramach SU są członkami SU;
- opiekę nad SU sprawuje nauczyciel – opiekun;
- organizacja funkcjonująca na podstawie statutu;
- organizacja podejmująca działania określone w statucie jako przedmiot działalności SU;
- organizacja działająca poprzez swoje organy statutowe: Walne Zgromadzenie, Radę Nadzorczą (ew. Komisję Rewizyjną), Zarząd;
- w ramach organów statutowych działają tylko członkowie SU – czyli uczniowie-spółdzielcy;
- nauczyciel - opiekun monitoruje i ukierunkowuje działalność SU.

Przedmiot działalności SU

Przykładowy przedmiot działalności SU:

- organizowanie zakupu i sprzedaży towarów, w szczególności: zdrowej żywności, przyborów szkolnych, podręczników w ramach prowadzonego przez SU sklepu szkolnego;
- organizowanie zakupu i sprzedaży towarów, w szczególności: zdrowej żywności, przyborów szkolnych, podręczników w ramach okolicznościowych imprez organizowanych przez placówkę oświatową;
- realizowanie inicjatyw dotyczących propagowania idei zdrowego żywienia;
- realizowanie inicjatyw z zakresu propagowania postaw i działań proekologicznych;
- prowadzenie szkolnej kasy oszczędności pod patronatem instytucji finansowej;
- prowadzenie drobnej wytwórczości i wykonywania usług na rzecz placówki oświatowej, w ramach której funkcjonuje spółdzielnia;
- organizowanie imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych z udziałem członków spółdzielni oraz uczniów placówki oświatowej, w której działa spółdzielnia.

Rola nauczycieli - opiekunów w ramach SU

Zadania nauczycieli – opiekunów SU:

- inspirowanie aktywności młodzieży do zakładania SU i podejmowania działalności w tej formie;
- inspirowanie aktywności młodzieży do działania w ramach SU działających na terenie placówek;
- merytoryczna opieka nad spółdzielczą formą uczniowskiej integracji poprzez zapoznavanie młodzieży działającej w ramach SU z wartościami i ideami spółdzielczymi, zasadami przedsiębiorczości, regułami funkcjonowania podmiotów gospodarczych, formalnoprawnymi aspektami prowadzenia przedsiębiorstwa i aktywnego uczestnictwa w ramach organów przedsiębiorstwa;
- praktyczna opieka nad spółdzielczą strukturą szkolną polegająca na monitorowaniu formalnoprawnych aspektów działalności spółdzielni

Liczebność danej spółdzielni uczniowskiej i zakres realizowanych przez nią zadań zależy w znaczącej mierze od indywidualności wychowawcy, jego pasji społecznej i talentów organizacyjnych, a w pierwszej kolejności od jego umiejętności operowania metodą pracy zespołowej polegającej na angażowaniu działaczy, występujący w strukturach statutowych spółdzielni, do aktywizacji pozostałych członków spółdzielni w ramach realizowanych zadań.

Postawy kształtowane u uczniów działających w ramach SU:

- uczciwość
- gospodarność (oszczędność)
- odpowiedzialność
- rzetelność (sprawne prowadzenie spraw spółdzielni uczniowskiej)
- uspołecznienie (umiejętność połączenia dobra osobistego z dobrem grupy)
- szacunek dla ludzi
- życzliwość (uczynność)
- szacunek do mienia społecznego
- sprawiedliwość
- szacunek do przyrody (zachowania proekologiczne)

SU - symulacją prowadzenia przedsiębiorstwa spółdzielczego oraz doskonałym propagatorem społecznie doniosłych inicjatyw

- SU jest formą edukacji w obszarze praktycznego funkcjonowania przedsiębiorstwa
- SU jest formą edukacji w obszarze wspólnotowego (zespołowego) działania dla realizacji wyznaczonych wspólnie przez członków SU celów
- SU jest najlepszym nośnikiem i propagatorem idei, wartości oraz społecznie doniosłych inicjatyw i postulatów wśród młodzieży szkolnej

Zadania Krajowej Rady Spółdzielczej wobec SU

Do ustawowych zadań Krajowej Rady Spółdzielczej należy:

„...podejmowanie inicjatyw związanych z rozwojem ruchu spółdzielczego w Rzeczypospolitej Polskiej, w tym rozwoju spółdzielczości uczniowskiej oraz kształtowanie sprzyjających warunków dla rozwoju ruchu spółdzielczego...”

art. 259§ 2 pkt 5 ustawy - Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2013 roku, poz. 1443)

- współorganizowanie (wraz z Fundacją Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej oraz resortem edukacji) ogólnopolskich kongresów, konkursów i olimpiad dla młodzieży zaangażowanej w strukturach SU;
- wspieranie różnych form integracji uczniów-spółdzielców i nauczycieli-opiekunów w celu wymiany doświadczeń;
- współorganizowanie (wraz z Fundacją Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej) szkoleń i warsztatów dla nauczycieli-opiekunów SU;
- współorganizowanie (wraz z Fundacją Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej) warsztatów i wyjazdów studyjnych dla uczniów – spółdzielców, ukierunkowanych na zapoznanie młodzieży z praktyką gospodarczą innych form organizacyjno-prawnych oraz wartościami wynikającymi z idei społecznej odpowiedzialności biznesu;
- wspieranie działalności Fundacji Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej oraz podejmowanych przez ten podmiot inicjatyw związanych ze wspieraniem spółdzielczych form aktywności działających w placówkach oświatowych

Jak założyć spółdzielnię uczniowską? *- podręcznik dla opiekunów SU*

- Publikacja dr Jerzego Jankowskiego i Ewy Derc zawiera cenne informacje nt. zakładania i funkcjonowania SU

Informacje na temat SU

- strona internetowa Krajowej Rady Spółdzielczej:

www.krs.org.pl

- strona internetowa Fundacji Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej:

www.frsu.pl

- strona internetowa Agencji Rozwoju i Promocji Spółdzielczości:

www.spoldzielnie.org.pl

Dziękujemy za uwagę

